

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DKK-1.422.30.2021.ES

Warszawa, 23 grudnia 2021 r.

DECYZJA nr DKK – 298/2021

Na podstawie art. 18 ust. 1 w związku z art. 13 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (j.t. Dz. U. z 2021 r., poz. 275), po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. z siedzibą w Warszawie i ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **wydaje zgodę na dokonanie koncentracji**, polegającej na utworzeniu przez PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. z siedzibą w Warszawie i ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu wspólnych przedsiębiorców, na zasadach określonych we wniosku.

UZASADNIENIE

5 lipca 2021 r. wpłynęło do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej „Prezes Urzędu” lub „organ antymonopolowy”) zgłoszenie zamiaru koncentracji przedsiębiorców, polegającej na utworzeniu przez PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. z siedzibą w Warszawie (dalej „PGE”) i ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu (dalej „ENEA”), łącznie zwani dalej także Zgłaszającymi”, wspólnych przedsiębiorców, na zasadach określonych we wniosku.

W związku z tym, iż spełnione zostały niezbędne przesłanki, uzasadniające zgłoszenie zamiaru koncentracji, tj.:

- łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył równowartość 1 mld euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (j.t. Dz. U. z 2021 r., poz. 275 - dalej „ustawa o ochronie

konkurencji” lub „ustawa antymonopolowa”), przy czym łączny obrót na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej tych przedsiębiorców przekroczył równowartość 50 mln euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy antymonopolowej,

- utworzenie przez przedsiębiorców wspólnego przedsiębiorcy jest jednym ze sposobów koncentracji określonym w art. 13 ust. 2 pkt 3 ustawy antymonopolowej,
- w przedmiotowej sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek wyłączających obowiązek zgłoszenia zamiaru koncentracji, wymienionych w art. 14 ustawy antymonopolowej,

zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe w niniejszej sprawie, o czym, zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (j.t. Dz. U. z 2021 r., poz. 735), Prezes Urzędu powiadomił PGE i ENEA pismem z 9 lipca 2021 r.

Aktywni uczestnicy koncentracji

PGE – jest spółką publiczną kontrolowaną przez Skarb Państwa (57,39% akcji i 57,39% głosów na wza). Akcje PGE są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Grupa PGE jest zintegrowanym pionowo przedsiębiorstwem energetycznym koncentrującym swoją działalność na wytwarzaniu i obrocie energią elektryczną oraz ciepłem w Polsce. Grupa PGE działa również na polskim rynku dystrybucji energii elektrycznej i w mniejszym zakresie na rynku dystrybucji ciepła.

W Grupie PGE wyodrębnia się pięć podstawowych segmentów:

- Energetyka Konwencjonalna - poszukiwanie i wydobycie węgla brunatnego, produkcja energii elektrycznej i ciepła w elektrowniach i elektrociepłowniach, dystrybucja i sprzedaż ciepła a także działalność pomocnicza w powyższym zakresie. W ramach tego segmentu działa m.in. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Bełchatowie.
- Energetyka Odnawialna - wytwarzanie energii elektrycznej w elektrowniach szczytowo-pompowych oraz jednostkach wytwórczych wykorzystujących źródła odnawialne. W ramach Grupy Kapitałowej PGE działalnością operacyjną w tym zakresie zarządza spółka PGE Energia Odnawialna S.A.
- Obrót hurtowy i detaliczny, w tym sprzedaż i zakup energii elektrycznej oraz gazu na rynku hurtowym, świadczenie usług na rzecz spółek z Grupy PGE związanych z zarządzaniem handlowym zdolnościami wytwórczymi Grupy Kapitałowej i wytworzoną energią elektryczną, obrót uprawnieniami do emisji CO₂ oraz prawami majątkowymi wynikającymi ze świadectw pochodzenia, a także zakupy i dostawy paliw – działalność w

tym obszarze prowadzona jest przez PGE; oraz sprzedaż energii elektrycznej oraz gazu odbiorcom końcowym oraz świadczenie usług dystrybucyjnych w ramach umów kompleksowych – działalność realizowana przez PGE Obrót S.A. z siedzibą w Rzeszowie oraz PGE Centrum sp. z o.o.

- Dystrybucja - świadczenie usług dostaw energii elektrycznej do odbiorców końcowych za pomocą sieci i urządzeń elektroenergetycznych wysokich, średnich i niskich napięć. Ten segment nadzoruje PGE Dystrybucja S.A. z siedzibą w Lublinie.
- Ciepłownictwo - wytwarzanie energii elektrycznej w źródłach kogeneracyjnych oraz przesyłanie i dystrybucja ciepła.

Pozostała działalność Grupy PGE obejmuje świadczenie przez spółki zależne na rzecz grupy kapitałowej usług o charakterze pomocniczym dla działalności podstawowej, m.in. organizację pozyskiwania finansowania, świadczenie usług informatycznych, transportowych i księgowo-kadrowych oraz działalność spółek zależnych, powołanych do przygotowania i realizacji projektu budowy elektrowni jądrowej oraz inwestycji w start-upy.

Ponadto PGE realizuje projekty typu *offshore* zakładające wybudowanie morskich farm wiatrowych na Morzu Bałtyckim (zobacz np. decyzję Prezesa UOKiK nr DKK -64/2021).

Grupa PGE osiągnęła w 2020 r. obrót na poziomie ok. 9.917 mln euro na świecie w tym ok. **[tajemnica przedsiębiorstwa]** euro w Polsce.

ENEA – jest spółką publiczną kontrolowaną przez Skarb Państwa (51,5% akcji i 51,5% głosów na wza). Akcje ENEA są notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. ENEA jest spółką dominującą Grupy ENEA.

Grupa ENEA jest zintegrowanym pionowo przedsiębiorstwem energetycznym koncentrującym swoją działalność na wytwarzaniu i obrocie energią elektryczną oraz ciepłem w Polsce. Działa również na polskim rynku dystrybucji energii elektrycznej i w mniejszym zakresie na rynku dystrybucji ciepła. Grupa ENEA działa na obszarze województwa zachodniopomorskiego, lubuskiego, kujawsko-pomorskiego, wielkopolskiego i (w niewielkiej części) dolnośląskiego i pomorskiego (pięć obszarów dystrybucji ENEA Operator) oraz na Mazowszu (ENEA Wytwarzanie), Kielecczyźnie (ENEA Elektrownia Połaniec), Podlasiu (ENEA Ciepło) i Lubelszczyźnie (LW Bogdanka). W obrębie Grupy ENEA funkcjonuje 6 wiodących podmiotów, tj. ENEA S.A. (obróć energią elektryczną), ENEA Operator Sp. z o.o. (dystrybucja energii elektrycznej), ENEA Wytwarzanie Sp. z o.o. oraz ENEA Elektrownia Połaniec S.A. (produkcja i sprzedaż energii elektrycznej i ciepłej),

ENEA Trading Sp. z o.o. (handel hurtowy energią elektryczną) oraz LW Bogdanka S.A. (wydobycie węgla). Pozostałe podmioty świadczą działalność pomocniczą w odniesieniu do wymienionych spółek. Zarządzanie działalnością Grupy ENEA dokonywane jest w podziale na segmenty, które wyodrębnione są ze względu na rodzaj oferowanych produktów i usług. W Grupie ENEA wyodrębnia się 5 segmentów działalności:

- segment obrotu - zakup i sprzedaż energii elektrycznej oraz paliwa gazowego;
- segment dystrybucji - usługi dystrybucji energii elektrycznej;
- segment wytwarzania - wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła;
- segment wydobycia - produkcja i sprzedaż węgla, spółki wspierające działalność kopalni;
- działalność pozostała - konserwacja i modernizacja urządzeń oświetlenia drogowego, usługi transportowe, usługi remontowe i budowlane, usługi turystyczne, działalność w zakresie ochrony zdrowia, działalność logistyczna, magazynowa, zaopatrzeniowa.

Grupa ENEA osiągnęła w 2020 r. obrót na poziomie ok. 3.943 mln euro, **[tajemnica przedsiębiorstwa]** w Polsce.

Pasywni uczestnicy koncentracji

Wspólni przedsiębiorcy, dalej także „Spółki JV”, zostaną utworzeni w oparciu o już istniejące spółki kontrolowane obecnie przez PGE, tj.:

- Elektrownię Wiatrową Baltica – 4 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej „EWB 4”),
- Elektrownię Wiatrową Baltica – 5 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej „EWB 5”),
- Elektrownię Wiatrową Baltica – 6 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie (dalej „EWB 6”).

Planowana działalność Spółek JV obejmuje przygotowanie, budowę i eksploatację morskich farm wiatrowych położonych w wyłącznej strefie ekonomicznej Polski wraz z instalacją przyłączeniową, łączącą morskie farmy wiatrowe i położony na lądzie punkt przyłączenia do polskiej elektroenergetycznej sieci przesyłowej, o łącznej maksymalnej mocy 2040 MW. Morskie farmy wiatrowe, do wzniesienia których powołani zostaną wspólni przedsiębiorcy, będą gotowe do uruchomienia w latach 2030-2032.

Zgłaszający wskazali, że wspólni przedsiębiorcy będą produkować energię, która w całości będzie sprzedawana do Zgłaszających, zaś wprowadzanie tej energii do obrotu będzie odbywało się za ich pośrednictwem. Ponadto planowane jest, że wspólni przedsiębiorcy będą sprzedawać na rzecz Zgłaszających gwarancje pochodzenia, które nie będą przedmiotem sprzedaży do podmiotów trzecich. W związku z tym wspólni przedsiębiorcy nie będą

samodzielnie obecni na rynku i nie będą uzyskiwać obrotów z transakcji z podmiotami trzecimi.

EWB 4, EWB 5 i EWB 6 [tajemnica przedsiębiorstwa].

Opis i przyczyny koncentracji

Planowana koncentracja została zgłoszona w trybie art. 13 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 *ustawy o ochronie konkurencji* i polega na utworzeniu przez PGE i ENEA trzech Wspólnych przedsiębiorców w oparciu o EWB 4, EWB 5 i EWB 6. Zgłaszający zamierzają rozwijać w ramach Wspólnych przedsiębiorców projekty inwestycyjne związane z morską energetyką wiatrową. Podstawą zgłoszenia zamiaru koncentracji jest podpisany 5 stycznia 2021 r. przez PGE i ENEA list intencyjny, dotyczący nawiązania strategicznej współpracy związanej z przyszłymi projektami inwestycyjnymi w zakresie morskiej energetyki wiatrowej w obszarze polskiej wyłącznej strefy ekonomicznej Morza Bałtyckiego (dalej także „Projekty MFW”). Mając na uwadze brzmienie ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. *o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych* oraz ustawy z dnia 21 marca 1991 r. *o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej* (j.t. Dz. U. z 2020 r., poz. 2135 ze zm.) Zgłaszający zamierzają rozwijać poszczególne Projekty MFW w ramach trzech odrębnych Spółek JV, które ubiegać się będą o pozwolenia lokalizacyjne na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń dla morskich farm wiatrowych (tzw. „PSZW”). Spółki JV zostaną utworzone z uwagi na ograniczenia regulacyjne związane z trudnościami z przenoszeniem PSZW i nie będą prowadzić działalności operacyjnej. Dopiero pod warunkiem uzyskania PZSW, a następnie wsparcia – w bardzo odległym horyzoncie czasowym – mogą zacząć działać na rynku. W związku z planowaną transakcją PGE zamierza sprzedać na rzecz ENEA część udziałów EWB 4, EWB 5 i EWB 6. W tym celu Zgłaszający planują zawrzeć Warunkową Umowę Sprzedaży Udziałów Spółek JV. W rezultacie – po dokonaniu planowanej koncentracji Zgłaszający będą sprawować wspólną kontrolę nad Wspólnymi przedsiębiorcami. Zgłaszający wskazali, że współpraca, której dotyczy zgłoszenie, odnosić się będzie wyłącznie do ubiegania się o trzy wybrane lokalizacje na Bałtyku, spośród kilkunastu lokalizacji obecnie dostępnych. Żadna ze stron nie wyklucza także możliwości świadczenia na rzecz Wspólnych przedsiębiorców usług rozwoju, budowy i obsługi farm wiatrowych. Jednakże obecnie Zgłaszający nie świadczą tego typu usług na rzecz innych podmiotów.

Celem planowanej transakcji jest umożliwienie Zgłaszającym prowadzenia i rozwoju działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych na terenie Polski.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

W myśl art. 4 pkt 9 ustawy *o ochronie konkurencji przez rynek właściwy* rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

Stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2014 r. w *sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców* (Dz. U. z 2018 r., poz. 367 – dalej także jako „Rozporządzenie w sprawie zgłaszania zamiaru koncentracji przedsiębiorców”):

- rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie **horyzontalnym**, jest każdy rynek produktowy, na którym zaangażowani są co najmniej dwaj przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji (rynki wspólne) i gdzie koncentracja prowadzi do uzyskania łącznego udziału w rynku geograficznym w wysokości większej niż 20%,
- rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie **wertykalnym**, jest każdy rynek właściwy, jeżeli działa na nim co najmniej jeden przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji i jest on równocześnie rynkiem zakupu lub sprzedaży (poprzedni lub następny szczebel obrotu), na którym działa którykolwiek z pozostałych przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji (rynek powiązany wertykalnie), oraz udział przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji na którymkolwiek z tych rynków przekracza 30 %, bez względu na to, czy aktualnie istnieje powiązanie typu dostawca-odbiorca między tymi przedsiębiorcami,
- rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie **konglomeratowym**, jest każdy rynek produktowy, na którym między uczestnikami którykolwiek z przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji posiada więcej niż 40 % udziału w jakimkolwiek rynku właściwym obejmującym terytorium Polski lub jego część.

Mając na względzie definicję rynku właściwego oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu w sprawie zgłaszania zamiaru koncentracji przedsiębiorców, organ antymonopolowy uznał, iż:

- A) Przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w **układzie horyzontalnym** na krajowy rynek wytwarzania i sprzedaży (wprowadzania do obrotu) energii elektrycznej oraz krajowy rynek obrotu gwarancjami pochodzenia energii elektrycznej.

Wspólni przedsiębiorcy zajmować się będą przygotowaniem i realizacją projektów budowy trzech morskich farm wiatrowych na Morzu Bałtyckim, w horyzoncie czasowym zakładającym uzyskanie wsparcia (w oparciu o konkurencyjne aukcje) w roku 2025 albo 2027. Po oddaniu morskich farm wiatrowych do użytkowania, co ma nastąpić około roku 2030-2032, Wspólni przedsiębiorcy wytwarzać będą energię elektryczną, którą następnie będą sprzedawać Zgłaszającym. Będą także sprzedawać na rzecz PGE i ENEA gwarancje pochodzenia energii elektrycznej.

Grupa PGE i Grupa Enea aktualnie prowadzą działalność na rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej, hurtowego i detalicznego obrotu energią elektryczną oraz jej dystrybucji, obrotu gwarancjami pochodzenia, jak również są obecne na rynku handlu uprawnieniami do emisji CO₂. Nadmienić w tym miejscu należy, że Grupa ENEA nie prowadzi obecnie żadnych projektów związanych z budową morskich farm wiatrowych, ale wytwarza energię elektryczną m.in. w lądowych farmach wiatrowych. Natomiast Grupa PGE, oprócz wytwarzania energii elektrycznej m.in. w lądowych farmach wiatrowych, jest obecnie zaangażowana w realizację projektów obejmujących rozwój i budowę trzech farm wiatrowych, tj. Elektrowni Wiatrowej Baltica-1 (dalej „EWB-1”), Elektrowni Wiatrowej Baltica-2 (dalej „EWB-2”) oraz Elektrowni Wiatrowej Baltica-3 (dalej „EWB-3”), o łącznej maksymalnej mocy do 3,5 GW, przy czym budowa EWB-2 i EWB-3 realizowana będzie w formule joint venture¹. Żadna z ww. farm wiatrowych nie rozpoczęła jeszcze działalności operacyjnej a uruchomienie EWB-1-1 jest planowane po 2030 r., natomiast EWB- i EWB-2 do 2030 r.² Ponadto w listopadzie 2021 r. Prezes Urzędu wszczął postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji, polegającej na utworzeniu przez PGE i TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Poznaniu (dalej „TAURON”) wspólnego przedsiębiorcy, który docelowo zamierza prowadzić działalność w zakresie wytwarzania

¹ Decyzja Prezesa UOKiK nr DKK-64/2021 z 10 marca 2021 r.

² <https://www.gkpgc.pl/pgc-baltica/morskie-farmy-wiatrowe>

energii elektrycznej w morskiej farmie wiatrowej. Postępowanie w tej sprawie nie zostało zakończone.

Wskazać w tym miejscu należy, że w jednej z poprzednich swoich decyzji³ Komisja Europejska zdefiniowała odrębny rynek produktowy, tj. rynek budowy i promocji farm wiatrowych, pozostawiając kwestię otwartą czy ten rynek obejmuje wyłącznie budowę i promocję farm wiatrowych przeznaczonych do sprzedaży na rzecz podmiotów trzecich czy alternatywnie, budowę i promocję wszystkich farm wiatrowych, bez względu na to, czy są przeznaczone do sprzedaży na rzecz podmiotów trzecich. W wymiarze geograficznym Komisja Europejska definiowała ten rynek jako rynek o zasięgu krajowym, wskazując na istniejące różnice w otoczeniu prawnym i regulacyjnym dla tego sektora w różnych krajach członkowskich UE, konieczność posiadania dobrej sieci lokalnych kontaktów biznesowych oraz różnice w krokach natury administracyjnej, jakie należy podjąć w różnych państwach członkowskich w celu rozwoju farmy wiatrowej. Z kolei w decyzji z 25 lutego 2020 r. w sprawie M.9587 (ENGIE/EDP Renováveis/EDPR Offshore España) Komisja Europejska uznała, że zgłoszone wspólne przedsiębiorstwo będzie prowadziło działalność w zakresie projektowania, budowy i eksploatacji farm wiatrowych typu *offshore* na własny użytek i z tego względu przeanalizowała wyłącznie rynek wytarzania i hurtowej sprzedaży energii elektrycznej.

Nadmienić w tym miejscu należy, że w przypadku wyodrębnienia osobnego rynku budowy i promocji farm wiatrowych, w niniejszej sprawie nie zostałby on uznany za rynek, na który koncentracja wywierałaby wpływ w układzie horyzontalnym. Uzasadniając powyższe należy wskazać, że według szacunków Zgłaszających udział procentowy mocy morskich farm wiatrowych Spółek JV w całkowitej prognozowanej mocy wszystkich farm wiatrowych (w tym istniejących lądowych farm wiatrowych na koniec 2020 r. oraz morskich farm wiatrowych możliwych do wybudowania na obszarach wskazanych w ustawie dnia 17 grudnia 2020 r. *o promowaniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych*) wyniesie od [5-10] % do [10-15] %. Z uwagi na innowacyjny charakter planowanej działalności Spółek JV Zgłaszający wskazali, że ich udziały w tak określonym rynku są trudne do oszacowania z uwagi na brak dostępnych danych rynkowych. Jednakże posługując się dostępnymi danymi takimi jak (i) moc zainstalowana w instalacjach wykorzystujących energię wiatru oraz (ii) ilość energii wytworzona w elektrowniach wiatrowych w Polsce w 2020 r., Zgłaszający wskazali, że szacunkowy udział Grupy ENEA

³ Decyzja Komisji Europejskiej z 4 grudnia 2008 r. w sprawie M.5366 (Iberdrola Renovables / Gamesa),

pod względem zainstalowanej mocy w instalacjach wykorzystujących energię wiatru w Polsce w 2020 r. wynosił ok. [0-5] %, a pod względem wyprodukowanej energii w farmach wiatrowych ok. [0-5] %. Udział Grupy PGE wynosił odpowiednio ok. [10-15] % i [5-10] %.

Z uwagi na fakt, że decyzja [tajemnica przedsiębiorstwa], nie została na obecnym etapie transakcji jeszcze przesądzona, nie jest adekwatne proste dodanie szacowanego przyszłego udziału spółek JV do szacowanych udziałów Stron. W chwili obecnej łączny udział Grupy PGE i Grupy ENEA pod względem zainstalowanej mocy w instalacjach wykorzystujących energię wiatru wynosi ok. [10-15] %. Przewidywany przez Zgłaszających udział procentowy mocy morskich farm wiatrowych Spółek JV w całkowitej prognozowanej mocy farm wiatrowych wyniesie od [5-10] % do [10-15] %. Należy zauważyć, że Segment *offshore* w Polsce rośnie, a zatem w momencie, kiedy Spółki JV zaczną wytwarzać energię elektryczną (co ma nastąpić odpowiednio w latach 2030-2032), na rynku będzie już wielokrotnie więcej konkurujących podmiotów zajmujących się wytwarzaniem i wprowadzaniem do obrotu energii elektrycznej (w tym w odnawialnych źródłach energii) niż obecnie. Z uwagi na brak szczegółowych prognoz odnośnie do przyszłej wielkości rynku energii wytwarzanej w farmach wiatrowych w Polsce, trudno określić, jak działalność Spółek JV przełoży się w przyszłości (po 2030 r.) na zmianę udziałów Grupy PGE i Grupy ENEA. Niemniej w ocenie Zgłaszających nie należy oczekiwać istotnych zmian w wielkości tych udziałów w porównaniu do obecnie posiadanych (z uwzględnieniem dodatkowej energii, którą nabywać będą od Wspólnych przedsiębiorców).

W poprzednich decyzjach zarówno Prezes Urzędu⁴, jak i Komisja Europejska⁵ uznali wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu energii elektrycznej, obejmujące energię elektryczną wytwarzaną w elektrowniach, energię elektryczną będącą przedmiotem obrotu na rynku hurtowym i fizycznie importowaną za pośrednictwem interkonektorów, za jeden rynek właściwy, odrębny od innych rynków w sektorze energii elektrycznej (takich jak przesyłanie, dystrybucja i sprzedaż detaliczna). Ponadto rynek właściwy dla wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej nie został dalej podzielony ze względu na źródło jej wytworzenia. Stąd też można uznać, że Wspólni przedsiębiorcy i ich dwaj założyciele będą działać na tym samym rynku produktowym obejmującym rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej. Wymiar geograficzny rynku właściwego dla wytwarzania i

⁴ Decyzje Prezesa Urzędu nr: DKK-60/2019 z 4 marca 2019 r., DKK-70/2018 z 27 kwietnia 2018 r. i DKK-156/2017 z 4 października 2017 r.

⁵ Decyzje Komisji Europejskiej: z 25 lipca 2016 r. w sprawie M.7927 (EPH/ENEL/SE), z 4 grudnia 2008 r. w sprawie M.5366 (Iberdrola Renovables / Gamesa).

wprowadzania do obrotu energii elektrycznej został uznany zarówno przez Prezesa Urzędu, jak i Komisję za krajowy. Wynika to z faktu, że nie istnieją bariery sprzedaży energii elektrycznej w ramach jednego kraju, a jednocześnie polska sieć energoelektryczna nie jest wystarczająco połączona z sieciami sąsiadujących krajów, co uniemożliwiło przyjęcie szerszej geograficznej definicji rynku. Zgłaszający niniejszą koncentrację, powołując się na dotychczasowe orzecznictwo Prezesa Urzędu oraz Komisji Europejskiej nie zakwestionowali krajowego wymiaru tego rynku.

W 2020 r. Grupa PGE dysponowała największym udziałem w rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej w Polsce (ok. [40-50] % pod względem wolumenu sprzedanej energii i ok. [30-40] % pod względem wartości sprzedaży). Na kolejnych miejscach znalazły się Grupa ENEA (odpowiednio ok. [15-20] % pod względem wolumenu i wartości sprzedaży), Grupa Tauron (odpowiednio ok. [5-10] % i [5-10] %), Grupa PKN ORLEN (ok. [5-10] %) i PGNiG (ok. [0-5] %).

Wspólni przedsiębiorcy zaistnieją na krajowym rynku wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, zgodnie z przewidywaniami Zgłaszających, najwcześniej po roku 2030. Zgodnie z szacunkami Zgłaszających, wówczas udział Wspólnych przedsiębiorców ma osiągnąć poziom ok. [0-5] %. Nadmienić w tym miejscu należy, że trudno jest dokonać oszacowania udziałów PGE i ENEA po uruchomieniu farm wiatrowych, czyli po 2030 r., gdyż nie ma aktualnie precyzyjnej prognozy co do wielkości wytwarzania energii elektrycznej przez poszczególnych wytwórców. Na wielkość produkcji energii elektrycznej będzie mieć wpływ nie tylko uruchomienie farm wiatrowych przez Wspólnych przedsiębiorców, ale także realizacja inwestycji prowadzonych w tym zakresie przez innych przedsiębiorców, jak również uruchamianie nowych źródeł energii z OZE, takich jak farmy fotowoltaiczne, farmy wiatrowe lub instalacje spalania biomasy. Wpływ na wielkość rynku energii elektrycznej będzie miała również realizacja planów wycofań mocy wytwórczych energii elektrycznej (największa ilość mocy wytwórczych ma zostać wycofana po 2030 r.).

Grupa PGE zakłada, że jej udział w krajowym rynku wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej w czasie, gdy Wspólni przedsiębiorcy (a także podmioty utworzone w związku z zaangażowaniem PGE w projekty morskich farm wiatrowych realizowane z innymi przedsiębiorcami) zaczną działać na rynku (tj. wytwarzać energię elektryczną około 2030-

2032 r.), nie ulegnie istotnemu zwiększeniu. Powyższe dotyczy także ENEA⁶.

Z tego względu krajowy rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej należy uznać za rynek, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

W odniesieniu do rynku gwarancji pochodzenia wspomnieć należy, że w jednej ze swoich decyzji Komisja Europejska wskazała, że handel uprawnieniami do emisji CO₂, handel certyfikatami pochodzenia energii elektrycznej oraz handel gwarancjami pochodzenia stanowią odrębne rynki produktowe⁷.

W Polsce system obrotu gwarancjami pochodzenia funkcjonuje w oparciu o przepisy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o *odnawialnych źródłach energii* (Dz. U. z 2021 r. poz. 610 ze zm. – dalej „Ustawa OZE”). Regulacje polskie w tym zakresie stanowią transpozycję Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, stosownie do której państwa członkowskie zostały zobowiązane zapewnić możliwość zagwarantowania pochodzenia z odnawialnych źródeł energii elektrycznej, zgodnie z obiektywnymi, przejrzystymi i niedyskryminacyjnymi kryteriami. W tym celu państwa członkowskie zostały zobligowane do wydawania gwarancji pochodzenia na wniosek producenta energii elektrycznej z OZE. Gwarancje pochodzenia stanowią instrument będący elementem systemu informacyjnego, mającego zapewniać odbiorcom końcowym wiedzę na temat tego, z jakich źródeł została wytworzona energia elektryczna, którą zużywają.

W Polsce gwarancje pochodzenia wydawane są przez Urząd Regulacji Energetyki (dalej „URE”) na wniosek wytwórcy o wydanie gwarancji pochodzenia za poszczególne miesiące, okresy kilkumiesięczne lub za cały rok kalendarzowy. Gwarancje pochodzenia są ważne przez okres 12 miesięcy od dnia zakończenia wytwarzania energii elektrycznej, na którą zostały wydane. Treść gwarancji pochodzenia wskazuje datę i miejsce wyprodukowania energii oraz jej źródło, typ oraz moc jednostki wytwórczej. Gwarancje pochodzenia

⁶ Zgłaszający wskazali, że z uwagi na trwające prace nad wydzieleniem części aktywów do Narodowej Agencji Bezpieczeństwa Energetycznego oraz rozbudowany program inwestycyjny mający na celu dekarbonizację wytwarzania energii elektrycznej, szacowany udział w rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej Grupy PGE po wydzieleniu aktywów węglowych oraz realizacji głównych planów inwestycyjnych określonych w strategii Grupy PGE wyniesie ok. **[20-30]** %, a udział Grupy ENEA wyniesie odpowiednio ok. **[5-10]** %, przy założeniu, że szacunkowy udział Spółek JV zostanie przypisany odpowiednio Grupie PGE lub Grupie ENEA.

⁷ Decyzja Komisji Europejskiej w sprawie M.8660 (Fortum/Uniper, pkt 114).

wydawane są w postaci elektronicznej i bezpośrednio przekazywane do rejestru, o którym mowa w art. 124 ust. 1 Ustawy OZE. W Polsce takim systemem jest Rejestr Gwarancji Pochodzenia (dalej także jako „RGP”) prowadzony przez Towarową Giełdę Energii (dalej także „TGE”). Należy zaznaczyć, że gwarancje pochodzenia nie są towarem giełdowym, a obrót nimi odbywa się bezpośrednio w rejestrze. W tym zakresie Zgłaszający wskazali, że sam proces łączenia sprzedających i kupujących odbywa się poza TGE. TGE nie pośredniczy w nawiązywaniu kontaktu pomiędzy członkami RGP. Zgodnie z §16 ust. 1 i 2 Regulaminu Rejestru Gwarancji Pochodzenia prowadzonego przez TGE, umowy, których przedmiotem są gwarancje pochodzenia zawierane są poza TGE i wyłącznie pomiędzy członkami RGP, TGE nie pośredniczy w zawieraniu umów takich umów oraz nie uczestniczy w ich rozliczeniu finansowym.

Powtórzyć w tym miejscu należy, że uwarunkowania polskie w zakresie obrotu gwarancjami pochodzenia stanowią transpozycję Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych. Dyrektywa ta stanowi również podstawę uwarunkowań w innych krajach Unii Europejskiej. W systemie unijnym dyrektywy są aktami wiążącymi poszczególne państwa UE co do celu, jaki został w nich wyrażony. Sposób osiągnięcia danego celu określają poszczególne kraje za pośrednictwem własnych aktów prawnych. Polskie gwarancje pochodzenia są uznawane na zasadzie wzajemności przez inne państwa Unii Europejskiej a funkcjonujące w Polsce uwarunkowania w zakresie obrotu gwarancjami pochodzenia nie różnią się wg Zgłaszających od uwarunkowań występujących w innych państwach Unii Europejskiej. Gwarancje pochodzenia wystawiane przez poszczególne państwa członkowskie Unii Europejskiej podlegają obrotowi handlowemu i mogą być wykorzystywane w całej Unii Europejskiej. Z tego względu Zgłaszający, podobnie jak Komisja Europejska, uważają, że właściwym rynkiem geograficznym dla rynku gwarancji pochodzenia jest obszar Unii Europejskiej⁸.

Odnosząc się do możliwości handlu gwarancjami pochodzenia poza TGE Zgłaszający wskazali, że sprzedaż gwarancji pochodzenia odbywa się wyłącznie za pośrednictwem TGE i do jej skutecznej realizacji wymagane jest zawarcie umowy przez dwóch członków RGP będących kupującym i sprzedającym. Nie istnieje możliwość sprzedaży gwarancji pochodzenia poza systemem RGP, ponieważ przeniesienie gwarancji pochodzenia następuje dopiero z chwilą dokonania odpowiedniego wpisu w RGP. Niemniej jednak, zgodnie z

⁸ Tamże, pkt 121.

komunikatami płynącymi z URE sytuacja ta ma w przyszłości ulec zmianie. Obecnie bowiem trwają prace dążące do rozszerzenia rynku polskich gwarancji pochodzenia o kolejne kraje Unii Europejskiej. Prace te koncentrują się na dostosowaniu zakresu informacji zawartych w polskich gwarancjach pochodzenia do informacji zawartych w gwarancjach pochodzenia z innych krajów Unii Europejskiej. URE oraz TGE wskazują jednocześnie, że dzięki takim zmianom wkrótce możliwa stanie się sprzedaż gwarancji pochodzenia na rynku niderlandzkim. Wskazuje się również, że kolejne działania w tym zakresie, mające na celu dołączenie Polski do Association of Issuing Bodies – międzynarodowego stowarzyszenia zajmującego się rozwojem handlu europejskimi gwarancjami pochodzenia zielonej energii EECS – co pozwoli na ułatwienia i faktyczne rozszerzenie handlu polskimi gwarancjami pochodzenia o kolejne rynki europejskie.

Powyższe może oznaczać, że wbrew twierdzeniom Zgłaszających, w chwili obecnej obrót polskimi gwarancjami pochodzenia na rynku unijnym podlega określonym ograniczeniom, co może przemawiać za krajowym zasięgiem tego rynku, przynajmniej do czasu dostosowania obrotu tymi gwarancjami do wymogów rynku unijnego.

Nadmienić w tym miejscu należy, że rynek gwarancji pochodzenia nie był dotychczas przedmiotem analiz prowadzonych przez organ antymonopolowy w ramach postępowań koncentracyjnych. Niemniej w ocenie Prezesa Urzędu na potrzeby oceny niniejszej koncentracji kwestia ostatecznej definicji tego rynku produktowego w aspekcie geograficznym może pozostać otwarta. Uzasadniając powyższe stanowisko podkreślić należy, że Spółki JV rozpoczną działalność w zakresie wytwarzania energii elektrycznej najwcześniej po roku 2030. Zatem wydawane gwarancje pochodzenia pojawią się wg Zgłaszających na rynku (w obrocie handlowym) najwcześniej po 2030 r., a więc w stosunkowo odległej perspektywie czasowej, i to przy założeniu, że Wspólni przedsiębiorcy uzyskają PSZW oraz z sukcesem wybudują farmy wiatrowe. Zatem obecnie udział Spółek JV w rynku gwarancji pochodzenia wynosi 0% i będzie wynosił 0% do roku 2030-2032. Jednocześnie gwarancje pochodzenia wytwarzane przez Spółki JV będą sprzedawane na rzecz PGE i ENEA, których łączny udział w rynku krajowym w 2020 r. kształtował się na poziomie ok. [20-30] % (udział PGE ok. [5-10] %, ENEA ok. [10-15] %). Niemniej należy zauważyć, że w związku z utworzeniem Spółek JV, które rozpoczną działalność na tym rynku najwcześniej po 2030 r., przyszły udział tych spółek, jak również udział Zgłaszających, w krajowym rynku gwarancji pochodzenia, a tym bardziej w rynku unijnym, w tak odległej perspektywie czasowej nie jest możliwy do oszacowania.

Wskazać również należy, że obrót gwarancjami pochodzenia energii elektrycznej, po 2030 r., a więc po rozpoczęciu produkcji energii elektrycznej przez Wspólnych przedsiębiorców, ulegnie zmianie w sposób umożliwiający swobodną sprzedaż na rynku unijnym, na którym udział uczestników koncentracji, będzie niższy niż na rynku krajowym.

B) Koncentracja wywiera wpływ w **układzie wertykalnym** na krajowy rynek obrotu hurtowego energią elektryczną.

Między uczestnikami koncentracji występować będą relacje typu dostawca-odbiorca, bowiem Wspólni przedsiębiorcy, będąc producentami energii elektrycznej (rynek wyższego szczebla) będą sprzedawać tę energię PGE i ENEA, które działają na kolejnym szczeblu obrotu, tj. na rynku obrotu hurtowego energią elektryczną.

W aspekcie geograficznym, analogicznie jak w przypadku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej, należy uznać, że rynek obrotu hurtowego energią elektryczną obejmuje obszar Polski. Z jednej strony nie ma bowiem przeszkód, aby energia elektryczna wytwarzana w jednym regionie kraju była kupowana przez odbiorcę z innego regionu. Z drugiej strony istnieją bariery, co najmniej natury technicznej (zbyt mała przepustowość sieci transgranicznych), aby można było uznać, że rynek ten jest szerszy niż krajowy⁹. Na krajowym rynku hurtowego obrotu energią elektryczną oferują wytwórcy (elektrownie, elektrociepłownie) oraz przedsiębiorstwa obrotu, przy czym większość obrotów hurtowych dokonywana jest obecnie poprzez giełdę.

Obok grup energetycznych uczestniczących w koncentracji jako głównych uczestników rynku obrotu hurtowego energią elektryczną można wskazać TAURON Polska Energia S.A. z siedzibą w Katowicach, Grupa PKN ORLEN S.A., ZE PAK S.A. z siedzibą w Koninie oraz Grupę PGNiG. Ponadto w rynku tym uczestniczy ok. 415¹⁰ podmiotów posiadających ważne koncesje na obrót energią elektryczną. Podmioty te mogą prowadzić obrót zarówno hurtowy, jak i dostarczać energię do odbiorców końcowych.

W 2020 r. wielkość udziałów Grupy PGE i Grupy ENEA w krajowym rynku obrotu hurtowego energią elektryczną wyniosła odpowiednio ok. **[30-40]** % i **[15-20]** %. Grupa PGE i Grupa ENEA nie przeprowadzały analiz i prognoz swoich udziałów w krajowym rynku obrotu hurtowego energią elektryczną po 2030 r. Jednak w ich ocenie nie należy

⁹ Decyzje Prezesa UOKiK: z 4 października 2017 r. nr DKK-156/2017, z 7 października 2014 r. nr DKK-131/2014.

¹⁰ Wg wykazu koncesji w zakresie innym niż paliwa ciekłe zamieszczonego na stronie internetowej URE.

oczekiwać istotnych zmian odnośnie do ich udziałów (z uwzględnieniem dodatkowej energii, którą będą nabywać od Wspólnych przedsiębiorców) w porównaniu do obecnie posiadanych.

W związku z powyższym, przy założeniu, że energia elektryczna wytworzona przez uczestników koncentracji będzie sprzedawana poprzez giełdę, w niniejszej sprawie można przyjąć, iż rynkiem właściwym, na który planowana koncentracja będzie wywierać wpływ w układzie wertykalnym, jest krajowy rynek obrotu hurtowego energią elektryczną.

Wskazać w tym miejscu należy, że w przypadku powiązań wertykalnych pomiędzy uczestnikami koncentracji występujących na rynkach obrotu energią elektryczną, w ocenie Prezesa Urzędu w niniejszej sprawie należy uwzględnić specyfikę funkcjonowania podmiotów na tych rynkach, w szczególności fakt, że na krajowych rynkach energii elektrycznej zasadniczą rolę odgrywają zintegrowane pionowo grupy kapitałowe, prowadzące działalność na każdym szczeblu obrotu energią – od wytwarzania po sprzedaż detaliczną. W przypadku takich podmiotów, wytworzona energia elektryczna jest sprzedawana poza grupę kapitałową dopiero do odbiorców końcowych. Na potrzeby oceny niniejszej transakcji zasadnym jest porównanie udziałów Zgłaszających w krajowym rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej z ich udziałami w krajowym rynku obrotu detalicznego tą energią.

Udziały rynkowe Zgłaszających w krajowym rynku wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej w 2020 r. wyniosły dla Grupy PGE ok. [40-50] % a dla Grupy ENEA ok. [15-20] % pod względem ilościowym. Z kolei ich udziały w krajowym rynku obrotu detalicznego wyniosły odpowiednio ok. [30-40] % i ok. [15-20] %.

Odnosząc się do krajowego rynku gwarancji pochodzenia, które Wspólni przedsiębiorcy będą sprzedawać Zgłaszającym, bez względu na wymiar geograficzny tego rynku, nie będzie on rynkiem, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym, bowiem aktualnie udział Zgłaszających w tym rynku nie przekracza progu 30% i według Zgłaszających nie ulegnie on istotnej zmianie w chwili sprzedaży tych gwarancji przez Spółki JV.

- C) W niniejszej sprawie wstępują rynki, na które koncentracja wywiera wpływ w **układzie konglomeratowym.**

Z ustaleń organu antymonopolowego wynika, że w niniejszej koncentracji, występują rynki właściwe, na których Zgłaszający posiadają udziały przekraczające próg 40%. W odniesieniu do Grupy PGE do takich rynków należy zaliczyć m.in.:

- lokalne rynki wydobywania i sprzedaży węgla brunatnego, obejmujące rejon Bełchatowa i rejon Bogatyni,
- lokalne rynki wytwarzania i sprzedaży ciepła obejmujące teren: Rzeszowa, Bydgoszczy, Lublina, Zgierza, Kielc, Gorzowa Wielkopolskiego, Gryfina i Szczecina, Krakowa, Gdańska, Gdyni, Torunia, Wrocławia, Siechnic, Zielonej Góry,
- lokalne rynki dystrybucji energii elektrycznej, na którym prowadzi działalność PGE Dystrybucja S.A., obejmujące obszar województwa lubelskiego, łódzkiego, podkarpackiego, świętokrzyskiego, małopolskiego, mazowieckiego, podlaskiego i warmińsko-mazurskiego,
- krajowy rynek usług systemowych.

W odniesieniu do Grupy ENEA do takich rynków zaliczyć należy m.in.:

- lokalny rynek dystrybucji energii elektrycznej, na którym prowadzi działalność ENEA Operator Sp. z o.o., obejmujący obszar sześciu województw w północno-zachodniej Polsce,
- lokalne rynki wytwarzania, sprzedaży i dystrybucji ciepła w Świerżach Górnych, Połańcu, Białymstoku, Łęcznej, na terenie zakładu górniczego LWB w miejscowościach Bogdanka, Nadrybie, Stefanów, Zawadów.

Ocena skutków planowanej koncentracji

Rodzaj decyzji Prezesa Urzędu w postępowaniach antymonopolowych w sprawach koncentracji jest uzależniony od tego, czy koncentracja prowadzi do istotnego ograniczenia konkurencji, czy też do takiego istotnego ograniczenia nie prowadzi. Jeżeli w wyniku koncentracji konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej, Prezes Urzędu, w drodze decyzji, wydaje zgodę na jej dokonanie (art. 18 ustawy antymonopolowej). Jeżeli natomiast w wyniku koncentracji dochodzi do istotnego ograniczenia konkurencji, ale istnieje możliwość zniwelowania tego negatywnego wpływu poprzez nałożenie określonych zobowiązań na stronę (strony) postępowania i te zobowiązania strona (strony) przyjmie, Prezes Urzędu wydaje tzw. decyzję warunkową (art. 19 ustawy o ochronie konkurencji). W przypadku

natomiast, kiedy koncentracja prowadzi do istotnego ograniczenia konkurencji i brak jest możliwości zniwelowania tego negatywnego wpływu poprzez nałożenie określonych zobowiązań na stronę (strony) postępowania lub strona (strony) nie chce przyjąć takich zobowiązań, Prezes Urzędu zobligowany jest generalnie do wydania decyzji zakazującej dokonania koncentracji (art. 20 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji). Wyjątkiem będzie sytuacja, kiedy taka koncentracja spełnia przesłanki z art. 20 ust. 2 ustawy antymonopolowej, to znaczy, gdy odstąpienie od zakazu dokonania koncentracji jest uzasadnione, w szczególności, gdy koncentracja przyczyni się do rozwoju ekonomicznego lub postępu technicznego lub może wywrzeć pozytywny wpływ na gospodarkę narodową.

Podstawowym celem postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji jest zatem ustalenie, czy w wyniku zrealizowania zamierzonej transakcji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym. Przykładem takiego istotnego ograniczenia konkurencji jest powstanie lub umocnienie pozycji dominującej. Zgodnie z art. 4 pkt 10 ustawy *o ochronie konkurencji przez pozycję dominującą* rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%. Należy jednakże podkreślić, że o ile powstanie lub umocnienie pozycji dominującej będzie zawsze prowadziło do ograniczenia konkurencji na rynku, to do ograniczenia konkurencji może dojść także w przypadkach, kiedy w wyniku koncentracji nie powstaje lub nie umacnia się pozycja dominująca. Samo stwierdzenie „istotne ograniczenie konkurencji” wykracza zatem poza kwestię powstania lub umocnienia pozycji dominującej i ma szersze znaczenie. Obejmuje bowiem sytuacje, kiedy w wyniku dokonanej koncentracji konkurencja zostaje poważnie ograniczona, a nie wiąże się to z powstaniem pozycji dominującej – może to mieć miejsce przykładowo na rynkach oligopolistycznych.

Powyższe oznacza, że koncentracja jest dopuszczalna wówczas, gdy nie przeszkadza znacząco skutecznej konkurencji na rynku właściwym, w szczególności w wyniku powstania lub umocnienia pozycji dominującej. Jeżeli natomiast w jej wyniku konkurencja na rynku zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej, organ antymonopolowy zakazuje jej dokonania.

Oceniając rozpatrywaną koncentrację organ antymonopolowy stwierdził, że w jej wyniku nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji w wyniku powiązań

horyzontalnych i wertykalnych na krajowym rynku produkcji i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej oraz na krajowym rynku gwarancji pochodzenia energii elektrycznej.

Dokonując oceny zasadności wyrażenia zgody na przeprowadzenie niniejszej koncentracji, uwzględniono następujące okoliczności:

Aktualnie w Polsce nie ma działających morskich farm wiatrowych, ale inne polskie spółki również są w trakcie realizacji tego typu inwestycji. Na przykład Polenergia, działając we współpracy z Equinor (dawniej Statoil), realizuje obecnie trzy tego rodzaju instalacje na Morzu Bałtyckim o łącznej mocy powyżej 3000 MW¹¹. Również spółka Synthos Green Energy S.A. złożyła w latach 2019-2020 do Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej cztery wnioski o wydanie pozwoleń na rozpoczęcie realizacji projektów morskich farm wiatrowych o maksymalnej łącznej mocy zainstalowanej 1260 MW¹². Także PKN Orlen rozwija morską energetykę wiatrową przez spółkę Baltic Power, posiadającą koncesję na budowę farm wiatrowych o maksymalnej łącznej mocy 1,2 GW.

Ponadto Polska zainicjowała wspólny projekt regionalny w celu wykorzystania potencjału Morza Bałtyckiego: 30 września 2020 r. wraz z Komisją Europejską i ministrami z Danii, Estonii, Finlandii, Litwy, Łotwy, Niemiec i Szwecji, Polska podpisała „Deklarację Bałtycką na rzecz Morskiej Energetyki Wiatrowej”, inaugurującą ścisłą współpracę krajów regionu Morza Bałtyckiego w zakresie rozwoju morskich farm wiatrowych na Morzu Bałtyckim¹³.

Z ustaleń organu antymonopolowego wynika, iż niniejsza koncentracja będzie w przyszłości wywierała wpływ w układzie horyzontalnym na krajowy rynek wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej, w którym udział Zgłaszających w 2020 r. wyniósł ok. [50-60] % w ujęciu ilościowym i ok. [50-60] % w ujęciu wartościowym, w tym udział PGE wyniósł odpowiednio ok. [40-50] % i ok. [30-40] %, zaś ENEA ok. [15-20] % w obu ujęciach i według szacunków Zgłaszających udziały te nie zmienią się w istotny sposób¹⁴. Udział ten pozostanie zatem na poziomie przekraczającym próg 40%, z którym ustawa o ochronie konkurencji wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej. W opinii Prezesa Urzędu przy ocenie powiązań horyzontalnych w kontekście niniejszej koncentracji decydujące znaczenie ma jednak fakt, iż w jej wyniku nie dojdzie do kumulacji udziałów rynkowych posiadanych przez uczestników koncentracji. W ramach planowanej koncentracji

¹¹ <https://www.polenergia.pl/pol/en/page/offshore-wind-farms>

¹² <https://www.synthosgroup.com/en/synthos-group/group/synthos-green-energy>

¹³ <http://psew.pl/en/2020/09/30/poland-connects-baltic-sea-countries-baltic-sea-offshore-wind-declaration-signed/>

¹⁴ W przypadku wydzielenia aktywów węglowych z Grupy PGE i Grupy ENEA, udziały te będą znacznie niższe.

Zgłaszający nie dokonują połączenia swoich potencjałów na rynku energii elektrycznej, a utworzenie Wspólnych przedsiębiorców nie zmieni w żaden sposób relacji pomiędzy Grupą PGE i Grupą ENEA. PGE i ENEA pozostaną bowiem niezależnymi podmiotami i nadal będą względem siebie konkurentami. Należy bowiem podkreślić, że w zakresie wytwarzania i wprowadzania do obrotu energii elektrycznej ze źródeł nieobjętych niniejszą transakcją Grupa PGE i Grupa ENEA będą działać niezależnie od siebie. Współpraca Grupy PGE i Grupy ENEA związana z niniejszą koncentracją dotyczyć będzie wyłącznie energii elektrycznej, która będzie wytwarzana przez Wspólnych przedsiębiorców, która będzie następnie sprzedawana Zgłaszającym. Mając na uwadze fakt, iż udział energii elektrycznej wytworzonej przez Wspólnych przedsiębiorców w stosunku do całego rynku szacowany jest na ok. **[0-5]** %, udział tej energii w łącznej wielkości produkcji aktywnych uczestników koncentracji w 2020 r. wynosi ok. **[5-10]** %, jak również to, że energia wytworzona przez Spółki JV nie zwiększy w istotny sposób udziałów rynkowych Zgłaszających na rynku wytwarzania i sprzedaży energii elektrycznej, nie ma podstaw, by domniemywać, że w wyniku koncentracji Grupa PGE i Grupa Energa przestaną konkurować na tym rynku. Technologia wytwarzania energii wykorzystywana przez JV jest odmienna od najistotniejszych źródeł energii wykorzystywanych do produkcji energii przez aktywnych uczestników koncentracji, co oznacza, że nie istnieje także niebezpieczeństwo powstania platformy wymiany informacji na temat kluczowych kosztów produkcji. Ponadto koncentracja nie powinna spowodować istotnych zmian w strukturze tego rynku. Należy również zauważyć, że uruchomienie morskich farm wiatrowych, do rozwoju których mają być powołani Wspólni przedsiębiorcy, planowane jest najwcześniej za ok. 9 lat i to przy założeniu pomyślnego zakończenia realizacji tych inwestycji.

Koncentracja wywiera także wpływ w układzie wertykalnym na krajowy rynek obrotu hurtowego energią elektryczną. W ocenie organu antymonopolowego, potencjalne powiązania wertykalne wynikające z planowanej koncentracji, dotyczyć będą wyłącznie energii elektrycznej wytworzonej przez Wspólnych przedsiębiorców. Z uwagi na fakt, iż szacowany udział tej energii w rynku wyniesie ok. **[0-5]** %, koncentracja ta nie powinna spowodować zagrożeń zarówno dla pozostałych wytwórców energii elektrycznej (nie ograniczy im w istotny sposób sprzedaży energii pochodzącej z ich źródeł, jak również nie spowoduje zagrożeń dla przedsiębiorców działających na rynku obrotu hurtowego energią elektryczną.

Planowana transakcja nie będzie miała także znaczącego wpływu na krajowy rynek obrotu gwarancjami pochodzenia, a którym udziały Grupy PGE i Grupy ENEA aktualnie nieznacznie przekraczają próg [20-30] %.

Odnosnie zaś do rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym (wskazanych w punkcie C uzasadnienia), w ocenie Prezesa Urzędu, silna pozycja na tych rynkach grup kapitałowych PGE i ENEA – z uwagi na ich lokalny charakter lub brak związków z rynkami, na które koncentracja wywierać będzie wpływ w układzie horyzontalnym oraz wertykalnym – nie będzie miała w przyszłości istotnego wpływu na te rynki.

Reasumując należy stwierdzić, iż planowana koncentracja spełnia przesłanki określone w art. 18 ustawy o ochronie konkurencji.

Wobec powyższego, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie:

Zgodnie z art. 81 ust. 1 ustawy o *ochronie konkurencji* w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. *Kodeks postępowania cywilnego* (j.t. Dz. U. z 2020 r., poz. 256 ze zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (j.t. Dz. U. z 2020 r., poz. 755), odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł.

Zgodnie z art. 103 ustawy *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie.

Zgodnie z art. 105 ust. 1 zd. 1 ustawy *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 *Kodeksu postępowania cywilnego* strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się

ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykáže, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego.

Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

*Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów*

DYREKTOR
Departamentu Kontroli Koncentracji
Robert Kamiński

Otrzymują:

1. PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. z siedzibą w Warszawie
2. ENEA S.A. z siedzibą w Poznaniu

